

Temperatuursom voor gras

Boeren wijsheid voor de sportveldbeheerder

In de landbouw is de temperatuursom reeds jarenlang een begrip. Het bereiken van de temperatuursom is voor veehouders het signaal voor de start van een nieuw groeiseizoen van gras. Het bereiken van de temperatuursom is dan ook vaak het startschot voor de eerste bemestingsgift op gras. Deze boerenwijsheid geldt niet alleen in de landbouw, maar geldt ook voor het sportveldgras. Vroeger in het seizoen bemesten leidt tot verlies aan voedingsstoffen, later bemesten resulteert in kwaliteitverlies van de grasmat.

Auteur: Maurice Evers

Wat is temperatuursom?

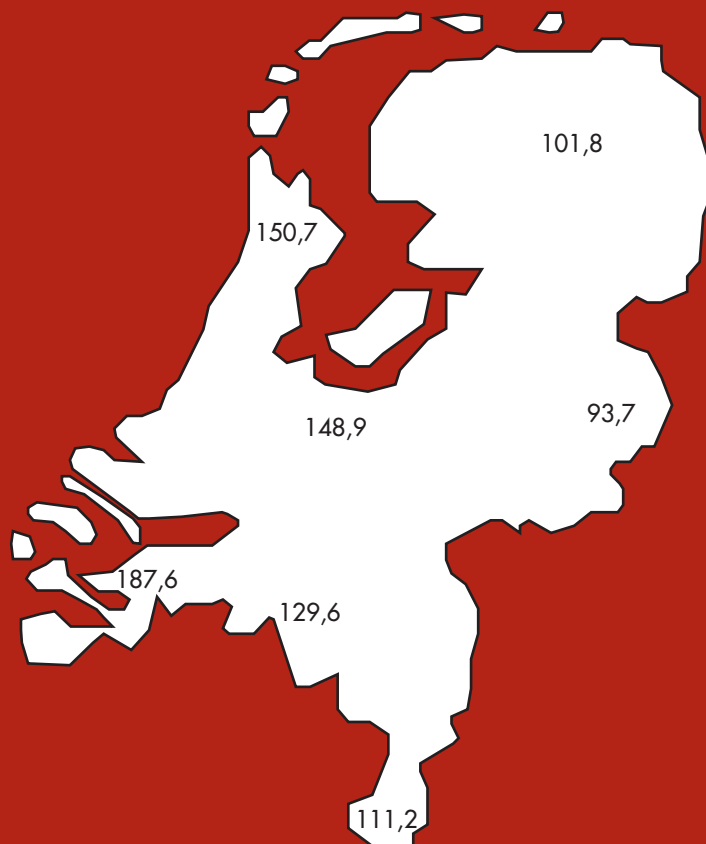
De temperatuursom is een optelsom van de gemiddelde dagtemperatuur boven nul, gerekend vanaf 1 januari van een jaar. Langjarig onderzoek in de zestiger en zeventiger jaren door het toenmalige Landbouwkundige Bureau van de Nederlandse Stikstofmaatschappijen (later het Nederlands Meststoffen Instituut, NMI) heeft aangetoond dat gras een eerste stikstofbemesting nodig heeft, indien de temperatuursom

tussen de 150°C en 200°C bereikt is. Het onderzoek heeft aangetoond dat een vroegere stikstofgift geen effect heeft op de grasgroei. Indien de bemesting later wordt uitgevoerd, leidt dat tot productieverlies in droge stof. Onderzoek door NMI in de jaren negentig heeft dit resultaat nogmaals bevestigd en gedifferentieerd naar grondsoort. Bij zandgrond ligt het startmoment bij 150°C en bij kleigrond op 200°C. Een verklaring voor de gevonden effecten moet

gezocht worden in de energieproductie in gras die een zeker niveau bereikt moet hebben alvorens gras kan gaan groeien. Vóór deze groei vinden er diverse processen in de plant plaats, waarbij enzymen betrokken zijn. Deze enzymen hebben een minimale temperatuur nodig om actief te kunnen zijn.

Temperatuursom nuttig voor sportveldbemesting
In de landbouw draait alles om drogestof

Temperatuursom geografisch weergegeven per locatie

zelfs ongewenst. Gras dat staat te verpieteren door te weinig voeding is zeer vatbaar voor schimmelziektes. De mineralisatie in de grond is nog niet of nauwelijks op gang gekomen. Het is daarom belangrijk om te bemesten met stikstof. Het is echter belangrijk om niet alleen stikstof maar ook fosfaat en kalium te geven, met name op zandgronden, om de grasplant ook bij een periode nachtvorst na het bereiken van de temperatuursom voldoende bescherming te geven tegen beschadiging en schimmelziektes. Kies daarom als startbemesting voor een NPK-bemesting op sportvelden. Alleen in die gevallen, waar uit grondanalyse blijkt dat het gehalte aan opneembaar fosfaat hoog is, kan een P-gift achterwege gelaten worden. In die gevallen kan een NK-meststof worden gebruikt.

Informatie over de temperatuursom

In samenwerking met Melspring International publiceert de Fieldmanager op haar website www.fieldmanager.nl vanaf 1 januari 2006 de actuele stand van de Temperatuursom. De weersgegevens zijn afkomstig van verschillende weerstations van het KNMI. Ondanks ons kleine landje leert de ervaring ons dat er grote verschillen bestaan ten aanzien van het klimaat in verschillende regio's in ons land. Vandaar dat de Temperatuursom zal worden weergegeven voor vijf verschillende regio's (Noord-West Nederland en polders, Noord-Oost Nederland, Zuid-West Nederland, Zuid-Oost Nederland en Midden-Nederland). Op de homepage van de Fieldmanager is de kaart van Nederland te zien met daarop de bereikte temperatuursom tot op dat moment. Doorklikken via het kaartje geeft vanaf een bepaald moment verwachtingen weer voor het bereiken van de temperatuursom en tips ten aanzien van de te gebruiken meststofsoort en het moment van toediening.

Locaties

Temperatuursom

De Kooy (Den Helder)	150,7
Eelde	101,8
De Bilt	148,9
Twenthe	93,7
Vlissingen	187,6
Eindhoven	129,6
Maastricht	111,2

productie met een hoog eiwitgehalte. Dit is op sportvelden veel minder van belang. Op sportvelden zijn de kwaliteit van het gras (stevigheid) en het uitstoelen van gras (zodetvorming) belangrijker. Het groeiproces van Engels raai in zowel de weidebouw alsook op sportvelden is in beide gevallen gelijk. Dus ook het begin van het groeiseizoen. Eerder bemesten, dan dat de temperatuursom van 150°C tot 200°C bereikt is, heeft ook op sportvelden geen zin. Later bemesten zal op sportvelden leiden tot kwaliteitverlies en minder zodetvorming. Op velden die aan het einde van de winter volledig kaal gespeeld zijn, heeft het weinig zin om een stikstofbemesting uit te voeren, behalve dan wanneer er nog voldoende grasstoppels staan.

Afhankelijk van het jaar kan de temperatuursom 150°C-200°C reeds in februari bereikt worden of pas in april. Een standaard bemesting in maart is daardoor dus weinig zinvol! Inspelen op weersomstandigheden wel. Om structuurschade aan de grond te voorkomen is het verstandig om op zeer natte velden te wachten met de eerste bemesting, ook al is de temperatuursom bereikt, totdat het veld iets droger is geworden.

Vorst na bereiken van de temperatuursom

De afgelopen jaren heeft het in de maanden april en mei nog matig tot streng gevoren. Dit gegeven is voor diverse sportveldbeheerders aanleiding om met de eerste bemesting zo lang mogelijk te wachten. Dit is echter niet nodig en

Ir. M.A.A. Evers, Technisch Product Manager bij Melspring International BV

Kijk op www.fieldmanager.nl voor de actuele T-som